

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 18. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні: 223-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
Чвертьрічна . . . 15.00 „
Піврічна . . . 30.00 „
Річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИЙ 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ 5-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Бритійський уряд пильно слідкуватиме за подіями в Австрії“ — ЗАЯВИВ ПРЕМ'ЄР ЧЕМБЕРЛЕН

На вчорашньому засіданні палати послів лорд-лейбуріст Гендерсон зложив інтерпеляцію, домагаючись, щоби британський уряд дав моральну підтримку Австрії, приєднуючись до заяви Дельбоса. На думку Гендерсона, Австрію важко вважати від тепер незалежною державою.

Прем. Чемберлен відповів, що у порозумінні двох держав для поліпшення взаємин між ними країни годі добачувати порушення сан-

жерменського миру чи женецького протоколу (який постановив, що без згоди Ліги не можна змінити незалежності Австрії). Тепер треба чекати наслідків того порозуміння. Англія мусить цікавитися життям Середньої Європи, бо вона змагає до того, щоб довести Європу до почуття безпеки і взаємного довіря. З огляду на те Чемберлен приважує вагу до недавньої заяви Дельбоса. Бритійський уряд далі буде пильно слідкувати за подіями в Австрії.

Болгарія визнає еспанський нац. уряд І АНЕКСІЮ АБІСИНІЇ.

З Анкари прийшла вістка, що конференція Близької Антанти звернулася до Болгарії з виском, щоб вона визнала анексію Абісинії та еспанський національний уряд.

Болгарська преса потверджує цю вістку: офіційні кола заявляють, що та пропозиція ще не прийшла, але Болгарія прийме її, як дістане.

Французька палата послів ухвалила „кодекс праці“.

Минулої ночі по 12. годині французька палата послів ухвалила 408-ма голосами проти 91-ох цілий проєкт „кодексу праці“. Вона взяла під увагу зміни, що їх ввели комісії за ви-

нятком одного закону, якого текст палата послів прийняла в такому стані, як його ухвалив сенат.

Велика Британія визнала анексію Абісинії де факто.

У Лондоні відбувся процес б. абісінського негуса Гайле Селасіє проти англійського товариства. Він домагається звороту 10.000 фунтів стерлінгів, що належать абісінському уряду. Товариство не kwestіювало, що така сума належить абісінському уряду, але відмовилася виплатити цю суму б. негусові, бо вона належить італійському уряду, як фактичному володареві краю. В цій справі звернувшись до Форін Офісу, який заявив, що британський уряд визнає італійський уряд де факто в частині Абісинії, що підлягає Італії. А що Італія виконує дійсно владу над цією Абісінією, британський уряд визнає італійський уряд де факто в цій Абісинії.

Беручи під увагу, що британський уряд всегди визнає де факто б. негуса над Абісінією, суд відложив присуд на необмежаний час.

СПРАВА АНГЛЮ-ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРОЗУ. МІННЯ.

Як подає льондонський ліберальний „Стар“, після переговорів з Італією англійський уряд порушить такі справи:

1) Стан італійських збройних сил в Лівії є надто великий, тому Англія хотіла знати, як призначення цих військ; 2) Справу форти-

фікацій деяких італійських островів на Середземному Морі, головню Пентеларії та лобереж Червоного Моря, головню напроти Адени; 3) Питання джерел Ніло й озера Тана, де Італія повинна виплати спеціальні господарські при-вілії для англійців; 4) Справа прогнангійської пропаганди на Близькому Сході.

Італія мабуть висуне такі домагання: 1) Паритет з англійською флотою на Середземному Морі; 2) Справу англійської бази на Ки-прі; 3) Справу нагляду над Суецьким каналом та участі у провіді товариства Суецького каналу.

В Лондоні переконані, що італійський уряд висуне ще справу безпеки Суецького каналу.

Після довгих нарад британського уряду з амбасадором у Римі Пертом затверджено загальні напрями для англо-італійських переговорів. Амб. Перт відіде в суботу до Риму, де мабуть вже у вівторок почне з мін. Чіано переговори. В Лондоні сподіються, що ці переговори триватимуть 6-8 тижнів. Нагадал англійські політики кола оптимістично задіяються на хід цих переговорів. Як тільки вони почнуться, мін. Чіано приїде до Лондону, де підпишуть договір.

Дальші японські успіхи в північному Китаю.

КИТАЙЦІ ВТРАТИЛИ ПОНАД 100.000 ЛЮДЕЙ.

Помет довідується з Тайюану, що японці просуваються у південному Шансі скоро вперед. Кольона Марімота здобула вчора Менчон, кольона Оказакі — Куйган, кольона Кобаяші пішла на 10 кілометрів вперед.

Від 11. лютого ц. р. китайці втратили понад 100.000 воїнів.

НА ДОМАГАННЯ БОЛЬШЕВИКІВ ЖІНКА ЧАНКАЙШЕКА ПОКИНУЛА КЕРМУ КИТАЙСЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

Як говорять у Ганкай, жінка Чанкайшека вступила зі становища шефа китайського ле-

тунства з огляду на спротив совітських летунів, які погрожували страйком, бо не хотіли служити під проводом жінки.

Райтер подає іншу вістку: Причиною димсії жінки Чанкайшека було її домагання, щоби на літаках, які пілкують на чужині, скоро-стріли обслуговували китайці.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

СЬОГОДНІ ПЕРШИЙ

Ювілейний Концерт

Василія Барвінського

ВЕЛИКА САЛЯ ЛИСЕНКА.

Живий медвідь і його шкура.

„ЗВОРОТ“ ЗАКАРПАТТЯ УГОРЩИНІ У СВІТЛІ ІСТОРІЇ ТА ТЕПЕРІШНЬОЇ ДІЯНОСТІ.

Львів, 3. березня 1933.

I.

Односторонній підхід польської публіцистики.

Недавній побут у Польщі регента Угорщини, адмірала Гортія, застосувавши знову питання шляхів польської закордонної політики, які ведуть із Варшави на Будапешт. Прихильники „французької орієнтації“ витали голову угорської держави стримано, зате палко й захоплено зустрічали його всі ті, що беззапечно підтримують нинішній польський закордонно-політичний курс мін. Бека, намагаючись хіба надати йому виразніше обличчя. Коли у польській пресі — з винятком таких часописів, як „Політика“, яка ставить всі точки над „і“, — справу польської закордонної політики завжди трактують обережно, з різними серпанками, то в закордонній пресі читали ми знову звістки про „продовження осі Берлін-Рим до Варшави й Будапешту“. Але і тут і там всі односторонні, що Польща підтримує Угорщину в її ревізіоністичних змаганнях щодо Закарпаття, маючи зі свого боку такий інтерес у тому, щоб віддалити Чехословаччину від Сходу, від яких тепер ділить її лише вузька смуга румунської території, і щоб таким робом спаранжувати совітські тенденції — проникати аж до Середньої Європи. Цікаво, що навіть дехто з енциклопедичних, традиційно-русофільських, франко- і чехофільських, так само „вертас“ Угорщині Закарпаття, кермуючись тут уже явно і слухом — протиукраїнською ненавистю: українцям у Мадяри-щині таки, мовляв, буде гірше, ніж у Чехословаччині! Таким робом „зворот“ мадярам Закарпаття має безумовно більшість польського громадянства за собою; є теж польські кола які в цьому напрямку ведуть кампанію зовсім отверто. Свого часу була в „Ділі“ мова про брошуру графа Бека де Косбана, що її роздали всім послам і сенаторам у Варшаві: аргументи автора про „міліони чеських корон“, що їх буцим то чеський уряд вилізе на „українську ірреденту“ на Закарпатті були не тільки доказом „поморфомовності“ того дача (співробітника „Нашої Письменності“ Яна Бобаківського), але й характерним окладником підходу шовіністичних польських кол до цієї справи.

Як страшенне поширення у Польщі погляди, що українське Закарпаття повинно „вернутися“ до Мадярищини, аказує на це м. і. стаття „Венгер.Полж.“, що появилася у варшавській „Мисль Польской“ за другу половину лютого ц. р. Читавши там буквально: „...До реалізації того постулату нашої закордонної політики (щоб польсько-угорсько-румунська границя не була переділена державною чехословачкою територією — Ред.), не треба зовсім зломити до-говори. Річ це просто про те, щоб звернути мадярам Закарпатську Русь, яка знаходиться в руках чехів на підставі тимчасового провізоричного мандату, що його дали їм держави Антанти. Самі чехи, як знаємо Масарик, вважають Закарпатську Русь делозитом, який буде звернений Росії. Поворот автономічної Закарпатської Русі до співпраці з мадярами ослабить

совітський фронт і значно приєднати до унормування політичних відносин у тій частині Європи. "Мисль Польська", як відомо, належить до кошику "П.-У. Бюлетеню" та "Всходу", себто стоїть на т. зв. прометейській платформі у східноєвропейській політиці Польщі а сам автор цієї статті, п. Ф. Загора, це один із чільних польських українців, який неоднократно за своїм підписом висловлював свої думки — найприхильніші для всеукраїнської ідеї та українського національного розвитку в Польщі. І саме тому той голос такий знаменний.

Саме тому треба нам, українцям, голосно заявити, що 1) не лише торгувати шкурою того українського медведя, який покищо так живе і не має заміру перенестися на той світ, 2) не лише ділити українську етнічну територію, не цікавлячись воєнім думкою і полем у цій справі самих українців, і 3) коли агентством, оскільки засаду — не амшуватися у чужій внутрішній справі — інтерпретувати дехто з польських публіцистів (напр. цитований нами п. Косбан) у той спосіб, що можна відшукати і мікрофон на "українську ірреденту" і саму "ірреденту" то не лише промовчувати зовсім, наче не існує річ, — малярську політику супроти українського Закарпаття, залишену історією стоїть. Тим більш не лише стоїти на визвольницько-прометейській становищі супроти українських земель у Східній та на націоналістичній становищі супроти українських земель у ЧСР. Правда, польський публіцист може тут відповісти: "Там я є прометейцем, бо це лежить у польському дерк, інтересі тут я ним не є, бо цього наш інтерес не вимагає". Але таке становище, хоч похвальне у своїй широті (щиро у політиці — це тільки одна з форм широти і тому ми не ображувалися би ним), проте воно не бере під увагу моменту польсько-української співпраці, без якої прометейська ідея, як польська закордонно-політична концепція, не має чужої ніякої реальної вартості. Польська сторона повинна зрозуміти, що до питання т. зв. співпраці польського й українського інтересу мусить бути однаковий підхід з обох сторін: коли поляки підходять до неї з великодержавницького польського інтересу, то українці — із всеукраїнського інтересу. Якщо один другому перечить, то та суперечність буде бодай пригнута тоді, коли вийдемо з засновку, що ніяка частина української етнічної території не повинна на такій польсько-українській протиросійській (протиросійській) співпраці в порівнянні з іншим станом — утратити, потерпіти. Адже 1920-ий рік скінчився катастрофою саме тому, що польська сторона вважала, що можна з Галичини вести ту політику, яку вела, та одночасно в українцями провадити похід на Київ. Той сам польський погляд став причиною, чому молода польська держава не тільки не висоринила відсутності УГА за Збруч та П. переходу на протиросійський фронт для спільної протиросійської військово-політичної співпраці, але й розбила той український фронт, коли тільки передові польські частини стрінулися з тиловими українськими частинами, що їх особовий склад творили галичани. Тому й сьогодні тільки оди-

наші, які абсолютно не орієнтуються у справі, можуть припускати, що можна декламувати про польську прихильність для справи української державності над Дніпром і кликати на цій підставі до польсько-української співпраці, при одночасній такій внутрішній національній політиці, яка була і є. Тимчасом це дві речі, які взаємно себе виключають.

І тому теж не можна одним віддиком казати про польсько-український протиросійський фронт та про "зворот" українського Закарпаття мадярам — для добра протиросійської акції! Очевидно, факт чесько-російського військово-політичного союзу однаково прикрив для Польщі, як для українців: коли поляки дивляться на співгосподарювання російських старшин у закарпатських аеродромах з поглядом майбутнього, то тамешні українці відчувують той стан найбільш чужої вже тепер, через зріст чеського русофільства і натиск всього чеського режиму на український національний рух. І нема ніякого сумніву, що той русофільський та протиукраїнський курс чеської політики на Закарпатті, який такі двоєсвідки форми прийняв в недавній шкільній публіцистичній "коломийці" (ж. назвав її наш ужгородський кореспондент), що та чеська короткозорість є найбільшим і чи не єдиним союзником мадярської "ірреденти" на Закарпатті, тієї ірреденти, якої досі фактичними носіями і пропалаторами були місцеві русотияни й жиди (адже про пок. Куртяка, голову Автономного Союзу, довго по його смерті кружало серед його неграмотних звелічників легенда, що він живе на... Мадярщині і приготував там полки до походу проти... Чехословаччини! Адже й "Русская Народная Партия" Фенічка, яка свого часу користувалась великою опікою одного чужоземного консула в Ужгороді, відома зі свого і русофільства і мадярофільства).

І саме тому, що там, на Закарпатті, такий спалтаний вузол національних і політичних інтересів та конфліктів, що там по нинішній день існують мало не середньовічні історії у справах мови, релігії і школи (кількакратно поименовані галицько-москвофільські абсурди, піднесені там до площини державних проблем та фаворитовані деякими найвищими державними чинниками) — справа зі "зворотом" Закарпаття Мадярщині зовсім не така проста і ясна, як це видається полякам. Коли настрої українських мас супроти мадярів порівняємо з настроями польських мас супроти німців, то зясуємо, що бути найкраще почування, з якими українці стрічає аподитичне польське рішення — "звернути" українське Закарпаття мадярам. Що сказали поляки на те, колиб якийсь український публіцист відважився (абстрагуючи вже від судово-карних наслідків) казати про "зворот" німцям польського Шлеська чи Помор'я?

Ні, так до проблеми Закарпаття підходити не можна. Справа надто делікатної і складної натури, щоб мати для неї готові формули. Історичне минуле має таку свою мову, якої не можна легкогажити. Що-ж говорить ця мова?

Про це — кілька історичних пригадок у внутрішньому числі.

лією, Німеччиною та Францією... Ми переконані, що ані Гітлер, ані Муссоліні, ані Чемберлен, ані Шотан не хочуть війни, і всеж усі вони ризикують, що їх втягнуть до неї, коли вони не вважатимуть на правду проголошену британським прем'єром, щоб оминуть війни, не можуть порозумітися".

Щоб змірити бодай приблизно значення, може мати тепер пакт чотирьох і труднощі, що стоять на шляху до його закінчення, достатньо глянути на деякі події за першу п'ятирічку розвитку цієї великої політичної ідеї, яку майже ніхто не вважав за утопією і в якій майже ніхто не вважав, що бачать єдиний засіб уникнути нової європейської, чи може навіть світової війни.

У люті 1933 р. Німеччина не мала жодної частини того політичного і мілітарного значення, яке вона має тепер, алуєча фактично союзом з Італією. В 1933 р. булаб Німеччина в пакті чотирьох похована у неволі держав "фронті Стреси". Провід у пакті мали тільки великодержави. Пакт міг був мати велике значення до того, що Франція моглаб використати його московський уряд. Найбільшій заступник Ліги Націй перед Європою і людством є очевидно те, що вона до пакту чотирьох не допустила, боючись диктатури чотирьох великих держав над малими, і переконана, що тільки російський "експеримент", щоб бачити, чи міг би виглядати пакт чотирьох. Пять років тому перед Москвою стояли відкриті всі ті величності, які тепер безнадійно замирили великодержави своїм протикоммуністичним томом. Пять років тому готувалась московська уряд вступити до Ліги, щоб захистити мілітарно-європейських держав; Лівнів розбитих та вліз Європі своє панування, говорив про ризик ненападу і обов'язкової допомоги. Від тих часів шилося фактично майже нічого, хоч формально існують далі. Кремль фактично майже виключений із спільноти європейських держав. Коли при проєктах нового Лозанно про дувала про СССР між державами, що тільки моглиб до цього пакту приступити, то тільки преса підкреслює, що про московський пакт не згадують.

Але не бракує голосів, які сучасно нагадують на те, що франко-російський пакт є найбільшою перешкодою для участі Франції у пакті чотирьох. Зрештою він буде очевидно ще більшою перешкодою для англо-французької приязни. Становище Чемберлена супроти Німеччини та Ліги різниться ґрунтовно від того, чого Дельбоса зазначено ним при останніх парламентських дебатах. І що власного має Дельбос в обороні французької політики "Франко-російський пакт перебуває у разі пактів Ліги. Франція буде додержуватися його, якщо не поманд пристрасними і політичними пагандами." І на це відповів цілком спокійно Фляйден, що версальський мир змінив і Лігу Націй на думку Чемберлена булав а певною.

Непорозуміння між Францією та Великобританією моглоб тим більше зрости, як брутальніші засоби буде використати російський уряд, щоб захитати пакт чотирьох держав. А що Кремль почав виступати проти пакту на цілому політичному фронті Європи, самої Англії включно, не піддає сумніву сумнівом. Московська акція не має справді вигляду на успіх, але вона не безнадійна. У Франції існує уряд залежний від інтересів та інших соціалістичних і неосоціалістичних ателів Москви, виглядає на П. уряд з боку чотирьох небагато. Допроводили англо-французькі переговори без участі Франції і Італії обома сторонами вислід буде очевидно невеликий. А розчарування, яке прийде до невадних англо-італійських переговорів, дозволить тільки водою на малий англо-французький пакт. На цю останню можливість мають бути агенти Москви у Парижі та Лондоні, уявляючи нову офензиву в Європі. Ця нова спрямована передусім на Англію і Францію, а якої прихильники Москви хиталися бити справжню політичну фортецю в Європі проти пакту чотирьох. Женева стала європейським Теруелем у цій боротьбі.

Мир в Європі в руках чотирьох держав.

(Від власного кореспондента).

Женева, 27. лютого 1938.

"Мир в Європі залежить від становища чотирьох великодержав: Німеччини, Італії, Франції і Великобританії". Так сказав прем'єр Невіль Чемберлен закінчуючи свою промову у Вестмінстерській Палаті і закінчив її запитом: "Чи справу відомого пакту чотирьох не поставлено офіційно на порядок денний?" На питання це дасть відповідь мабуть найближчий час. Офіційно справу цю на порядок денний переговорів між європейськими великодержавами ще не поставлено; формальні переговори навіть між Великобританією та Італією ще не почалися. Уже дипломатичні приготування до них показали, що без участі Франції та Німеччини вони мають небагато вигляди на успіх. Чемберлен заявив у Палаті Громад, що французький уряд дістав подрібні інформації про всі заходи британського уряду в цій справі. Приготовання до англо-німецьких переговорів (як рівнобіжно з такою самою підготовкою до англо-італійських переговорів). Виникає думка, що чотирма великодержавами фактично вже відбувається, а офіційні переговори почнуть не раніше ніж виявиться, що вони мають позитивні наслідки на успіх. покищо європейська

преса почала обговорювати можливості пакту чотирьох.

Швейцарська преса і політичні кола Ліги Націй зацікавлені цим питанням тим більше, що англо-німецька опозиція намагається довести, як неможливо погодити засади Ліги з пактом чотирьох. Цікаві думки висловлює в цій справі "Журналь де Женев" зазначаючи, що між загальною політичною ситуацією в люті 1933 р., коли Муссоліні запропонував вперше пакт чотирьох та сучасною ситуацією існує ціла безодня. Тоді він був кроком назад у відношенні до Ліги, тепер він є кроком уперед у відношенні до неї, бо в Женеві залишилися тільки дві великодержави. Тоді ідея збірної безпеки розпалася, тепер вона занепадала. "Журналь де Женев" наводить уступ із промови Чемберлена, де він говорить про Лігу: "Коли вона в теперішньому своєму стані не може дати комусь збірної безпеки, то ми не повинні робити собі ілюзій у цій справі, а ще менше політизувати малі нації у вірі, що Ліга зможе оборонити їх від якогось нападу, знаючи, що вони і не повинні сподіватися чогось подібного." Далі автор статті пише: "Отже ці нації повинні стрінути з полемкою все, що спонукає зближенню між Англією та Іта-

ФЕДІР ЛУДКО
Дівчата очайдушних

Ціна 2 зол., почт. пересл. 3 зол.
Замовляти в Адміністрації "Діло" або
українських книжарів

Алькоголізм стелить ліжку смерті

Жіноча сторінка.

Бенкет серед чуми.

Під заголовком „Пир серед чуми“ виникла стаття п. Ласовської в „Українських Вістях“. Тому, що та стаття викликала живий відгук серед нашого жіноцтва, мостимо тут статтю п. Марії Морачевської на цю тему.

П-ні Ласовська у своїй статті обурювалася у досить гострій формі з приводу балевої сукні одної з наших пань, яка „добило“ коштувала аж 500 зол. та при цій нагоді зачепила одну з дуже поважних наших жіночих станиць, а саме кооперативу „Труд“, що без усякого сумніву робить дуже корисну роботу і дає фахову освіту та працю багатьом нашим ремісницям. Саме, щоб розвинути наші цю установу, яка серед мало озброєних з працею „Труд“ стаття п. Ласовської може зробити немало кривди, містимо тут статтю, яка до справи підходить об'єктивно і спокійно.

Коли я писала статтю „Пир серед чуми“ в „Українських Вістях“ прийшло мені на гадку, що стаття написана прихилцем і не розглядає справи всесторонньо, що це наче образ без гласу. Що станеться, коли підложимо тло? Змінити треба буде всі коліри. Спробуємо. Стаття написана в тоні диктаторським, сьогодні дуже популярним, неліберально накидає нам свої погляди, диктує нам певні способи поведінки. Спосіб це старий і як знаємо з історії недоцільний. Кожний заказ чи наказ будить у нас реакцію, бунт і викликає спротив. Навіть річ маловажна, коли заборонена, стає для нас цікавою, стає тим яблуком з раю і ми йдемо слідами нашої прама-тері Еви, бажаючи зломити заказ.

Якби ми і хотіли бути послухні ідеям проголошеним у вище згаданій статті, то ми принесли би тільки матеріальні шкоди нашому промисловому підприємству, яке як варстат праці багатьох людей, є корисним суспільним явищем. Товариство „Труд“ утримує ще школу, де виховує свідомих ремісників, яких так треба нашому громадянству. Бо знаємо, що багатство народу, це його сила, а багатством більшим, ніж гроші є праця. Навчимо працювати наших робітників розумно, витворім ради культурних ремісників, фаховців, купців, — а зробимо для нашого народу дуже багато. Знаємо, яка важна роль промислу в історії народів. Розвивати промисел треба, а не його сплякати. Пригадаймо ролю варшавських позитивістів; розбудовою промислу вони причинилися у великій мірі до виборення самостійності. Замість „Бенкет серед чуми“ краще було б сказати тоном статті „Лік на чуму“. Пощо прибільшувати, пощо вживати то-зу бруковану преси. Де той спокій, потрібний для розгляду найбільше складних проблем?

А причина цих грімів — спитаємо — яка? Чи те, що одна пані або друга захотіла мати кращу сукню як інша, чи це такий прогріх? — От, звичайна легкомудрість, якій не лише жінки, та й чоловіки часто піддаються. Не гадаю, щоб дорожчу сукню купувала жінка, яка на це не має засобів. Часто буває, що багатий, маючи гроші доволі, не думає про загальні злидні, а про те, щоб зробити собі приємність. От така то влада людини, що коли їй добре, не дуже то любить пригадувати собі сумні речі. Та і припо-відку часто повторяємо: „Живемо лише раз“. А чи кожна з нас жінок, не переживала таких хви-лин, що хотіла подобатися, що хотіла прикра-сати себе і тоді навіть жінка-інтелектуалка забуває про дуже цікавий виклад або концерт визначної артистки, та про інші духові потреби. Чи ми не є людьми, що піддаються нічним при-страстям? Чи потреба подобатися собі та іншим не є стара, як світ, як людина? Ми не лише ра-до себе прикрашуємо, але й все довкола хоче-мо бачити гарне!

Жане чоловік з печер, в неоліті, коли зробив перший горщик з глини, став його прикрашувати, витискати пазюком, шнурком, чи нігтем орнамент-прикрасу. Матеріали знайдені у гробак-х передісторичної доби як: ковтки, нарамесни-ки, браслети вказують на ту вічну потребу краси у людини. Той естетичний гін є такий скільки, що йому піддаємо всі у більшій чи меншій мірі. І так воно добре, — не треба обме-жувати наших естетичних потреб, навпаки тре-ба їх поширювати на всі ділянки нашого життя. Не лише сукня має бути гарна, — гарна має бу-ти й наша хата обстановка нашої хати. гарні ма-

ють бути наші товариські звичаї. Треба привча-ти змалку людину, щоб любила красу у всіх її проявах, щоб краса стала для неї необхідною, а тоді вона певно купуватиме rado гарні образи чи книжки. Не лише мистецтво: музика, маляр-ство, архітектура чи література має говорити про красу, а все, що робимо повинно носити о-знаки естетичного смаку. Естетика щоденного життя дає нам змогу бачити у звичайний сірий день ясні промені сонця.

Скажуть песимісти, „дас на красу не стати“. Треба вміти знайти красу і в найпростішій і най-більше вирафінованій формі. От нпр. гарний є стіл накритий тоненькою адамашковою мате-рією зі севрською порцеляною, але гарний є та-кож стіл накритий народною з грубого сірого полотна скатертю, з перетканою червоною нит-кою, з глиняними мисками, та соняшником у зе-ленім глинянім дбанку. Вміти всюди знайти кра-су, плекати її — це мистецтво, а мистецтво є мі-рилом культури народу. Не згине нарід, який має велику культуру. Чи мала грецька держава є пропорціональна до складності культурних вартостей внесених до історії світа? Чи можемо собі уявити культурну людину, що не чула би про Грецію? Не багатству своєму завдячує Гре-ція свою славу.

Естетичні проблеми завжди важкі, завжди однаково актуальні займають письменників, у-чених філософів. Запитаємо, що спільного з мистецтвом має сукня, цеж не образ? Донеда-на, до кінця 19. віку так було прийнято, що лише література, музика, різьба, малярство та архі-тектура це було мистецтво, а промисел приклад-ного мистецтва зараховували до ремесла. Мис-тецький промисел це теж мистецтво і треба його розглядати на тлі епохи, у зв'язі з усіма іншими культурними та суспільними явищами.

А тепер перейдемо до моди. Що таке мода? Чи є щось більше нелогічного, незрозумілого та химерного? Чому сукня, що одного року по-добається, вже другого — негарна, чому прода-ють, переробляють добру сукню лише тому, що вона немодна. Чи само слово „немодна“ не є та-ке сильне, що переконує навіть жінку найбільше освічену? Чи недавно відчит про моду у поваж-нім жіночій клубі не виголосив наш визначний соціолог, чи той відчит не зібрав багато нашого жіноцтва, саме того жіноцтва, якого звичай-но найбільше цікавить література, ніж сукня? Мода чинник життя незрозумілий, непослідовний, а проте всевладно панує у світі. Інші тирани ми-наються, навіть держави зникають, а той тирани все однаково могутній і нема сили, яка зуміла би його заступити.

Що й казати у нас про люксус? Одна або дві дорожчі сукні у робітні! Чи саме не того люксусу нам треба, щоб зменшити наші соці-альні злидні? Ми тому так багато маємо без-робітних, що наші потреби обмежуємо все-більше і більше. Люксусу нам треба, щоб роз-вигався наш промисел, щоб більше робітників та робітниць мало працю, щоб наші промисло-ві підприємства розбагатіли.

Чи можемо обмежитися до краєвих мате-ріалів і наших полотен? Полотна дуже милі в-літі, та взимі непідхожі. Дуже гарна може бу-ти мальованка, — але її також вибивають у нас жидівські купці і не все можна на баль її носити; при тім полотна виминаються скоро, прати треба їх часто, вони непрактичні. Я дуже ша-кую народні наші матеріали, та знаю, що по-кищо до них обмежитися не можемо. Бути мо-же, що зчасом заведемо годівлю расових овець-ки Гучуальшні і створимо фабрики сукня, що зачнемо годувати шовківницю та будемо мати свій шовк. Але тоді певно знайдеться якась па-нї, що купить дорогий матеріал з чужої фабри-ки, і принесе до „Труду“. Що тоді зробить „Труд“? Више з того дорогого матеріалу сук-ню і врятує хочби заробіток для наших робіт-ниць, чи може вілішше його до чужого мага-зину? Може тоді „Труд“ буде багатим підпри-ємством, що зможе не рахуватися з клієнткою... Сьогодні нас на такий підхід нестати. Кожна клієнтка є потрібна на те, щоб заплатити вели-кі податки, „жасу хорих“ та щоб робітниця ма-ла задовіти собі хліба купити.

Згадаймо ще саму ревію, яка стільки ли-ха накоїла. Чому дивуватися? Цеж найзвичай-ніший спосіб реклами. Коби ми мали виставо-ву шнбів, можеб навіть і ревії не побачили б, що

для виставляти нову сукню таксамо, як „Ма-сисоюз“ сир і масло, як „Центросоюз“ ковба-си та шинку. Рекламу доцільно за границею, чомуж ми маємо бути консерватистами?

А тепер переглянемо саму статтю, точка за точкою. Інформації в ній неточні. Як знаю, сукні не були шиті на ревію, але вибрані з су-кнї, пошитих для клієнток. Робота найдеше-вішої сукні у „Труді“ коштує 8 зол., а в 30—40 зол., як подано. Сукні за 500 зол. не було не лише на ревії, але взагалі в робітні „Труду“ не шили досі такої дорогої сукні. Наведу сло-ва „Не хочу псувати інтересу п. Олесницької“. Якщо знаю: сукні були з робітні „Труду“, от-же і в тім випадку інформації неточні. П. Е. О-лесницька є лише управителькою робітні і зав-дяки її праці робітня „Труду“ має високий мис-тецький рівень. До ревії чи огляду дала по-чин п. Е. Олесницька в перших роках праці з „Труді“, а що ті ревії пізніше наслідували інші-го значить, що було що наслідувати. Вислови вживані у статті: „Безголова товпа наших пань“, „сліпі курки“ і „мальовані дяді“, також „перепрошування за жіночі теми“ не надають-ся до дискусії. Оправдати їх можна лише над-мром молодечого темпераменту, з яким підхо-дить до складних суспільних та загально-жит-тєвих проблем. У прилюдних виступах треба мати спокій та вирозумілість. Тоді напевно ма-тимемо кращі успіхи та скоріше переконаємо інших. І може тоді супроти себе самих стане-мо більше критичні, не будемо виголошувати поглядів з такою самовпевненістю, що не допу-скає протилежної гадки! Завсіди корисно по-глянути на ту саму річ з другого боку.

Марія Морачевська.

ПРИ ПРОСТУДІ

„За та проти терп'янь легенів“

загально відомі як „Herbata Puhlmanna“ згадують кашель. Дістаете в аптеках і дрогеріях.

Ціна за паку зол. 1.65.

3 нашої хроніки.

з ІЛЮБОВОГО ЖИТТЯ

Минулий понеділок з'явив у клубі „Нової Хати“ з „Труду“ особливе багато слухачів. Всі були цікаві по-слухати гутірки п. М. Морачевської з приводу одної дискусії про „закор" чи промисловість“. Привід до дискусії дала стаття в „Українських Вістях“ п. О. Ла-совської п. п. „Пир серед чуми“, де авторка з гострій спосіб викладає жалюгідне українське маршотраство і пустоту. Притому до цих її міркувань додає певний ре-зультат „Труду“ і логічний висновок. Реферат п. М. Мо-рачевської подано вище у скороченій. Дуже цікаво роз-винулась дискусія. Заборони в ній голосили: О. Залю-жко, Іж. Ст. Чижович, К. Малицька, І. Павликовська, Е. Олесницька, д-р Х. Кононенко, Іж. Н. Забенко, Н. Савчук, Іж. Л. Бурлачинська, Н. Любимська, Н. Корни-лова. Засадничо виступав дискусія до двох стислим: чи обмежувати життєву орогу і чим обмежити гомо-дарське життя. Висхід було прихильниць цієї другої справи. Запрет організатора ремісничої школи звер-нувши увагу на те, що ремісничство може не може роз-винути без добрих засобів. Треба, щоб воно мав, що й загальному повинути сил та вибавилось на пер-шорядних фахістах. Цікавий був також голос одної з на-шої економічної дівчи, що не тільки одні, але навіть всі наші видати повинні бути упрямі за планом, як це переводять тепер державні народи. Прихильники першої теорії, щоб обмежувати наші потреби, звертали увагу на те, що, не маючи власних текстильних фабрик виласмо за багато грошей в чужі руки. Сукні повинні ми обмірковувати так, щоб одяток на матеріал не був за високий у порівнянні до робітничих. Звертали також увагу на використання наших домашніх матеріалів. В висновку повалив „Труд“ звернути увагу на вишивані сукні. Дискусія протягнулась до пізної.

У найбільшій поваліше повалив клуб у себе що-гор'шув заправити Наталю Ляміцьку-Холодну, що при-була на вечір народньої поші до Ласова

ПОСЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ

ПЛАЩІВ І РАГЛЯНІВ

ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Сторінка без політики.

Дивні явища природи.

Люди, що прочували свою смерть.

В нашому житті натрапляємо часто на явища, яких ніхто чудом не чим людський розум пояснити. Щось таємного й загадкового знайшло в нас життя людини й ніякі людські міркування не можуть цих явищ пояснити.

Дивний настрій дитини.

Недавно трапилася в чехословацькій місцевості Петерсдорф таке подія:

Шестилітній син муляра просив одного невідомого ранку свою маму, щоб вона пустила його самого до церкви. Мати, яка мала ще в саті чимало роботи, не хотіла спершу хлопчину пустити самого і відмовила йому дозволу. Але змилосердя просив її так довго, що жінці мати дала йому під напором прохань дозвіл піти самому до церкви. Хлопчина попрощався з матір'ю особливі сердечні, куди гарячіше, як іншими разами.

Найстарша робітниця
жіночих і мужеських футер
Владислава Старнавського
перенесена до нового локалу при п.
Гергардінській ч. 2 А.

Ледви хлопчина вийшов із хати, як без найменшої причини вернувся знову додому і кинувся мамі на шию. Мама була тим несподіваним виявом любові дуже вражена і очулася. Коли хлопчина вийшов удруге з хати, знала, що вона знову за свою роботу. Ритом відчинився двері і хлопчина знову з'явився при матері. Нічого іншого не завершило його домія, як бажання швидко попрощатися гаряче з матір'ю.

Його прощання було ще гарячіше і ширше, як за другим разом. Неважко він думав, що він прощається востаннє?

По дорозі до церкви переїхало його авто і поранило при тій так нещасливо, що хлопчина помер увисхідок ран.

Неважко малий шестилітній хлопчина прочув явище дивним таємничим способом свою смерть?

Сам викопав собі могилу.

Кількох німецьких воєнків, що билися під час світової війни на східній фронті в Польщі, пережили доволі дивну подію. Вони мешкали на квартирі в одного багатого селянина. Дім того селянина віддалений був всього кілька кілометрів від фронту. Під ту пору на тій відстані фронту було доволі спокійно і ніхто не сподівався, щоб у найближчому часі щонебудь мало змінитися. Також і селянин працював на своїм

господарстві зовсім спокійно, не турбуючись подіями на фронті. Раптово одного ранку схопив селянина якийсь дивний неспокій.

— Нині станеться щось жахливого! — сказав він до підстаршини, який запитав його про причину неспокою.

Воєни намагалися схвильованого господаря заспокоїти, але він зовсім стратив голову і не знав, що з ним діється. Виявляло він вийшов із хати і почав у смертельній жаху копати у своїм городі яму. Воєни пригладалися чудовані, як він копав у землі справжнє пристановище-захист. Вони вже думали, що нещасний селянин утратив глузд.

Перед вечором господар закінчив свою роботу. В тому самому менті, коли він хотів зайти у найглибшу закутку свого сховища, заступило жесь заблукане стрільно і перелетівши понад хату, вдарило просто у викопану яму. Стрільно вибухло і вбило та приспало нещасного селянина в могилі, що він її собі сам викопав.

Отже і його жесь дивне прочуття перестерігало перед смертю. Воно справді виглядало на іронію долі, що селянина поховали теж у цій ямі, що він її собі сам викопав.

Молодий чоловік робить завіщання.

Третя таємнична подія така:

Молодий американський інженер Сам Гардінг виїхав кораблем у добірному товаристві на прогулянку на Багамські острови. Гардінг був молодим, здоровим і виспортованим чоловіком і не думав навіть про те, щоб його стрінуло жесь нещастя. Навпаки, він сподівався, що буде жити довгі роки та зі сміхом оповідав, що одного разу циганка виворожила йому вік Метузалема.

Подорож до Багамських островів відбулася в якнайкращому ладі і спокою. Одначе на кілька годин перед причалом корабля трапилося нещастя, яке до краю схилило шле товариство. Інженер Гардінг виходив сходами на чердак, похитнувся і впав так нещасливо, що з розбитим черепом мусів його негайно після причалу корабля відвести до лікарні. Два дні пізніше він помер.

Та найбільшою несподіванкою була не так сама смерть, як те, що він до неї якнайкраще приготувався. Безпосередньо після смерті виявилось, що Гардінг вигадував перед своїм виїздом завіщання, в якому він своє майно розділив аж до найменших подробиць. Що спонукало його до цього? Адже до тієї пори виїздив він не раз і то іноді в доволі далекі й небезпечні подорожі, не думаючи ніколи про свою смерть.

Випадок прочуття чи несподіваний страх перед смертю спонукав його написати завіщання: на це питання міг би відповісти тільки небіжчик.

Вдова по ветерані з Ватерльо.

Вдовий англієцького воєнка, що боровся під Ватерльо, з доручення британського уряду отримав пенсію.

Ця пенсія виглядає спершу зовсім неможливою. Битва під Ватерльо відбулася в 1815 р. значить 123 роки тому. Як могла залишитися між живими вдова воєнка, який брав участь у тому бою?

А всеж таки вона ще живе.

Її муж мав під час бою під Ватерльо 16 літ. У 1879 р., значить 64 роки пізніше, коли ветеран мав уже 80 літ, він оженився утретє з 16-

літньою дівчиною. Небагом він помер і залишив жінці невеличкий капітал, з якого вона жила. Тепер, коли їй скінчилося 75 літ, не мала вона вже ніяких засобів до прожитку.

Тому уряд рішив призначити їй пенсію. В мотивних свого рішення зазначив британський уряд, що хоч вдови ще не було тоді на світі, коли відбулася битва під Ватерльо, то всеж таки вона стала відтак жінкою героїського воєнка й тому має всі права до агаданій пенсії, яку діставали ветерани з під Ватерльо.

— о —

Убивство Одети Льюран.

Ми писали вже минулого року кілька разів про жахливе вбивство малої дівчинки Одети Льюран в Сен Ієр де Лян у Франції.

Як уже назвали читачам відомо, мала Одета Льюран вийшла ще 24 вересня м. р. з дому до школи. Від тієї пори її більше не бачили. Місяць пізніше знайшли її труп закопаний в землі у віддалі 150 м. від дому родичів. Слідство встановило, що дівчинку вбили заочисно спершу вбивши її так задививши.

Спершу поліція арештувала якогось умовного Жюрдана. Одначе швидко виявилось, що він невинен. Батько дівчинки не слідство на свою руку і недовго на підставі його інформації арештували 25-літнього сільського робітника Жюзефа Гонтя, в якого знайшли заховану в хустинку до носу малої Одети.

Заочисно переслухавши 24 години і виниші суддя оголосив обвинувачення в убивстві малої Одети.

КОМПЛЕКТ БІБЛІОТЕКИ, ДІЛА

20 томів вартості зол. 39.—

ТІЛЬКИ ЗА 30Л. 25.—

ціна дододаного под.

Григорій Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ — новелі	1.20
Улас Самчук: ВІДНАЙДЕННЯ РАЯ — новелі	1.80
Софія Яблонська: З КРАЇНИ ОПІО І РИЖУ	
репортаж з Китаю	2.—
Д'Ореселлі: ЧОРТИЦІ — новелі	2.—
Он. Бальзам: ЧАРОДИНКА ШИРА — повість	2.—
Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, 2 томи — пов.	3.80
Ольга Носіліанська: АПОСТОЛІ ЧЕРНІ — 2 томи	
повість	3.80
Міхал Гамсон: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ — повість	2.50
В. Будановський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА — повість	2.50
Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ — повість і новелі	2.—
Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СЕРПНА — новелі	2.—
Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ — новелі	2.50
Іван Зубенко: КВІТНА НА БАГНІ — повість	1.50
Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ	
оповідання	2.—
Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ — спомини	2.20
Новелі Деяв'я: ЧОРНА ІНДІЯ „МОЛОДОМУЗИКА“ — новелі	2.—
Фр. Алехнович: 7 ЛІТ НА СОЛОВ'ЯХ — спомини згадані	1.20
Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА — істор. студія на підставі невідомих документів, з ілюстраціями	2.50
Замовляти: „ДІЛО“ — ЛЬВІВ, РИНОК 10.	
Почтова пересилка 30 сот.	

ПРОЗОРА ЗВІЗДА.

Американський астроном Кеппер поробив незначайно цікаві відкриття, а саме він устійняв, що зізвезда „Іспіальон“ з констеляції Візника складається з дійсності з двох зізвезд. Одна з тих зізвезд є правильною, значайною зізвздою, а друга величезних розмірів зовсім прозора, бо складається з газів, розрізаних до найближчого ступня. Перекрій тієї прозорої зізвезди є 2700 разів більший від перекрою нашого сонця.

Оці зізвезди є в постійній ротаційній рус докола себе. Окруженні однієї зізвезди другою гравіта 29 літ. У той час, коли значайна зізвезда заходить за прозору, настає затемня. Зате спектра аналіз променів значайної зізвезди не змінюється в тому менті, коли її промені проходять крізь розрізані газів другої зізвезди. Промені значайної зізвезди викликають докола прозорої спеціальну обвідку, яка як відомо, існувала в атмосфері нашої землі. Її спричинювали промені сонця. Ця обвідка має цю прикмету, що може відбивати короткі радіові хвилі й перекидати їх на далеку віддалі. Сучасна наука вказала, що такі обвідки є теж і в атмосфері зізвезд.

ШКЛЯНІ ГРОШІ.

Американський монетарний уряд приготується до введення шкляних грошей. Спроби й досліди дали якнайкращі вислідки.

Нові монети будуть виготовляти із тривкої шкляної маси. Спосіб продукції тієї маси держать у тайні. При докладній обробці цю масу можна забарвлювати на різні кольори.

Спеціалісти заявляють, що фальшувати монети зовсім неможливо. Одночасно нові гроші так само тривкі і міцні, як мідні, або нікелеві гроші. Найкраща прикмета шкляних грошей в те, що їх можна без труду мити й дезінфекувати. Тому нові гроші багато гігієнічніші, як теперішні монети.

Досліди над монетами будуть остаточно закінчені, коли монетарний уряд переведе ще кілька проб.

ВЕСЕЛЕ.

МІЖ ТОВАРИШАМИ.

Актор: „Під час моїх виступів публіка завжди просто каси театру“.

Товариш: „Ну, і каси зберіли всім людям гроші?“

ДОБРОВІЛЬНИЙ ВИБІР.

— Я бачу, Петрусь — каже батько — що братчик їсть мале пшоко, а ти велике. Чи ти сам дозволив йому вибрати пшоко?

— Очевидно, таточку — відповів хлопчик.

— Я сказав до нього: Або маєш вибрати, або жадне. — І він вибрав мале.

В обороні Церкви та її Голови.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПРОТЕСТ КОПИЧЕНЬСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 26-го лютого ц. р. громадяни копиченьського повіту, зібрані на повітовому з'їзді, вислухали Служби Божої в наміренні Митрополита Я українського народу у місцевій церкві. Після того в „Народному Домі“ м-р О. Зеленецький вголосив реферат про виступ поета Войцеховського проти греко-католицької Церкви та Митрополита Андрея у варшавському соїмі. Зібрані ухвалили резолюції, в яких заявили свою беззаперечну відданість греко-кат. Церкві та сердечну любов Владиці з подякою за його непохитну оборону прав українського народу.

ПРОТИ УДАРУ В ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Представники всіх установ і широкі кола громадянства Городенки на довірчій нараді 27-го лютого ц. р. після реферату адвоката д-ра Романа Комаринського ухвалили резолюції з протестом проти виступу пос. Войцеховського, як удару в єдність українського народу. У зв'язку з нападом на наше духовенство та на особу

Архипастира зібрані в окремій резолюції висловили найбільшу пошану Митрополитові Андрієві, як голові греко-католицької Церкви.

На закінченні наради зібрані відповіли національним гимн. Ухвалені резолюції переслали Екск. Митрополитові окремим письмом, яке підписало 270 громадян. Відпис резолюцій дістали ми окремо.

ПРОТИ ВМІШУВАННЯ ЧУЖИХ ЧИННИКІВ ДО НАШОГО ЖИТТЯ.

Після Служби Божої, відправленої в наміренні українського народу та Митрополита Андрея, громадяни сіл Кобиловолки і Млинська, тереховського повіту, на протестаційній анкеті 20. лютого ц. р. ухвалили низку резолюцій з приводу виступу посла Войцеховського. В цих резолюціях особливо підкреслили протест проти вмішування чужих чинників до нашого національного життя та заклик до громадянства, щоб боролось з сектанством та вільнодумством, які підкопують нашу релігію та руйнують національний організм. В одній резолюції заявлено вірності й відданості Екск. Митрополитові.

—о—

Українська інтерпеляція в соїмі.

На четверговому засіданні соїму пос. д-р Степан Баран зголосив інтерпеляцію у справі нападу польсько-єврейської студентської боївки на просемінар української мови, який вів

25-го лютого ц. р. проф. Янів у львівському університеті. Боївка розігнала студентів-українців і одного з них побила. Про це була тоді згадка в „Ділі“.

Московський процес почався.

В середу в 12. годині почався у „синій салі“ московського робітничого дому процес проти 21-ох б. совітських достойників, обвинувачених у троцькісько-бухаринській змові. На розправу допущено м. ін. представників закордонної преси та дипломатичного корпусу. Підсудні збідовані, постарілись.

Усі вони признаються до вини за винятком Крестінського, який заявив, що його зізнання у слідстві вимушено. Правдивих зізнань Крестінський у слідстві не зложив, бо все одно сумнівався, чи дійдуть вони навіть до відома прокуратури та уряду. Тому він — дав у слідстві неправдиві зізнання, щоб мати змогу сказати правду щойно на судовій розправі. Крестінський заявив виразно, що був троцькістом до 1927 р., тобто до часу, як троцькізм був внутрішньо-партійним рухом. У листопаді 1927 р. написав Крестінський до Троцького гострого листа, в якому заявив йому категорично, що з ним ариває. Копію цього листа забрали агенти ГПУ Крестінському підчас ревізії; вона повинна бути в актах. У тому місці встав прок. Ви-

шинський і заявив, що є інша копія листа до Троцького, але листа, про який згадує Крестінський, в актах нема. Крестінський кричить, що це неможливе. Предсідник прикликає його до порядку. Зізнання інших підсудних, як Бессонова, Гринька і Розенгольца не годилися з тим, що сказав Крестінський, але він усьому рішуче заперечив.

Заява Крестінського викликала велике враження на салі, зокрема серед членів дипломатичного корпусу та закордонних кореспондентів. Це дуже рідкий випадок у московських процесах, щоби підсудний відкликав свої зізнання, зложені у слідстві. Подібний випадок трапився в р. 1932. підчас процесу Штерна, обвинуваченого в замаху на радника німецької амбасаді в Москві Твардовського. Штерн заявив тоді теж, що ГПУ змушувало його терором до зізнань. Плешині та Левін мають об'єкції, інші підсудні — ні.

Московський процес викликав у європейській пресі коментарі дуже неприхильні для ССРР.

ІСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД ІМЕНУЄ ДАЛЬШИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.

Іспанський національний уряд замінив с'рота голови уряду Миколу Франка дипломатичним представником у Ліссабоні, Анхеля Мугіра — надзвичайним делегатом у Відні, Прана І Сузу — дипломатичним представником у Букарешті.

Радіостанція у Саламанці потверджує вістку, що іспанський національний уряд утворить дипломатичні представництва в Югославії, Румунії, Туреччині та Греції.

КУРДИ БОРЯТЬСЯ В ПАЛЕСТИНІ

Єрусалимський кореспондент „Дейлі Геральду“ повідомляє, що арабські партизани вербують до своїх відділів добровольців у Курдистані. Минулої суботи й неділі перейшли сирійсько-палестинський кордон 200 авербованих добровольців, між ними є чимало курдів. Кожен новозвербований член партизанського відділу дістає уже в Дамаску зарплату у висоті 5 до 10 фунтів, залежно від воєнного стану. Опісля його приділюють до одного з 6-ох операційних районів, на які арабські босники поділили Палестину.

Якщо ми не занедаємо нашого обов'язку й виплемо Рідий Школі з нагоди Різдва БІЛЬШИЙ ДАР НА КОЛЯДУ, то й вона зможе сповнити свій обов'язок супроти української молоді: виховас її на добрих громадян.

По широкому світі.

Німецький маршал Герінг заявив з нагоди 3-их роковин німецького летунства, що німецька повітряна фльота мусить бути готова дати поміч німцям за кордоном. У цьому добачують погрозу під адресою сусідів, у першу чергу Чехословаччині.

Б. британський міністр Іден стане — як твердить „Дейлі Скеч“, — амбасадором у Вашингтоні.

Німецький суд у Берліні засудив протестантського пастора Німелера на 7 місяців в'язниці і 2.000 марок гривни.

Альбанський король вислав свої сестри до Злучених Держав, щоби вони ввійшли у товариські зносини з тамошніми товарицькими колами і намовили альбанського єпископа Фана Нолі вернутись до Альбанії.

Словацька народна партія уклала в Ружомберку велику маніфестацію. Після промов послів о. Гаїнки та Сідора ухвалено в резолюції боротися за здійснення пітсбурської угоди, що забезпечила автономію Словаччини, і то разом із іншими автономістичними партіями. „Словак“ помістив інтерв'ю з провідниками німецької та мадярської меншини, Генляйном і Естергази.

МАРІЯ СОКІЛ.

Уздовж і вшир Америки.

ЧУДОВІ АМЕРИКАНСЬКІ ДВІРЦІ.

Наш поїзд відходить із „Нью Йорк Гренд Централ Термінал“. Це двірці залізничного товариства „Нью Йорк Централ“ — одного з найбільших побіч Пенсильванського у східній частині Сполучених Держав. Двірці — і цей при Медісон-Лексінгтон-Парк Есенно, і двірці при Пенсильванській залізничній дорозі при Семі-Бейно — справжні чудеса! Не знаю, скільки вони займають поверхні, скільки в них перонів, пологих поверхнях один над другим; не знаю статистики руху поїздів і подорожніх, знаю тільки те, що бачу: велитенських розмірів двірці залізничні, десятки всяких жаданів, кімнат для курення, кімнат для пач і всього, що може тільки видумати людська фантазія, а що має будьяке відношення до залізничної взагалі, а до залізничного двірця зокрема. Але в усіх цих галлях, залах чи кімнатах даремно чекаю на те, що є найголовнішою ознакою американських двірців в Європі: залізничних сигналізацийних гудків, гудків локомотива, шинів пар чи гудкоту поїзда, які приходять і відходять. Цього нічого тут не почуєте хочби перестали на двірці цілий день. Бо перони для поїздів скриті дуже глибоко під землею і так ізольовані, що навіть не пробивається ніякий гуркіт, ніякий шум.

Швидко йдучи на перон, звідки маємо від-

іхати. Проходимо побіч безлічі дверей, за якими скриті ці перони. „Шлях 20-ий, 50-ий, 80-ий, 100-ий, 140-ий...“

Проїшовши побіч цих дверей і прочитавши цю цифру, завертаємо ще раз, щоб прочитати й вартує. Може ми помилились? Ні, такі правди: шлях 140-ий... Чи розумієте, що це значить? Що з цього двірця йде 140 залізничних шляхів у різні напрямки... А в Європі славний є двірці у Ляйпцігу тим, що має 30 чи 50 шляхів...

Колиб американські залізничні були такі чудові, англіди і приємні як ті двірці, які бачимо в Нью Йорку, в Вашингтоні і Клівленді! Поки поїзд стоїть на станції, він робить гарне враження — і вагони з м'якими фотелями (тут, як відомо, нема поділу на класи), які можете уставляти, як бажаєте: в напрямі їзди, або проти напрямку, а в деяких вагонах взагалі, як вам забажається; умивальники з теплою водою, які маєте такі в середині вагону, а служба у вагоні, адебітша мушкетерська, яка опікується кожним Вашином клунком і в порівнянні з європейською є верхом чистоти, услужливості і терпіння. Але вже по кількох годинах, коли ми „розжусили“ (очевидно кажучи символічно!) цю американську залізницю, вона виглядає в менше рожевому світі. Передовсім: у вагонах страшно спека, до якої звикли американці, але зовсім нестерпна для нас. А тому, що вагон не поділений на відділи, як в Європі, тільки творить одну цілість у своїй довжині — у ньому регулює тепло кондуктор. Ну й регулює його очевидно „по американськи“... Вікон відчинити не можете, бо вас негайно злічувалиб інші

пасажирів, які у цій гарячій сидять у павицях, капелюхах на голові а часто-густо і в ситівцях...

Не дивниця, чому всі тут вічно порестуджені. Така температура панує скрізь: у трамваях, у ресторанах, автоматах, крамницях і т. п. Ледахи хто думає про те, щоб скинути пальто: адже на це треба часу і місця, а одного і другого мало! Але чому і в усіх приватних хатах і помешканнях температура перебіє 22—24°, такі для нас незрозумілі.

Таксамо незрозуміло, чому при такому високому розвитку в Америці поїзди роблять стільки гамору, гуркоту і неспокою! Кожний новий від'їзд поїзду із станції видає немилосердно білим пасажиром у дві, а то а чотири сторони світа; те саме діється, коли поїзд стає. При цьому такий стукіт від заліза, немов би на голові валилася якась здоровенна гора. Тому, що поїзди не мають східців наверх, як в Європі, на кожній станції кондуктори скидають залізні східці, підчас їзди жось хитро-мудро скриті у залізній платформі, через те повстає нова гора заліза, яка вам валиться на голову. Одночасно приголомшує вас ще всякий інший гомін. Не вілмо забувати, що це все — „експресні“, найкращі, найшвидші й найдорожчі поїзди!

Кільканадцятигодинна подорож із Дітройту через Пітсбург до Філадельфії, коли ми мусіли їхати цілу ніч — належатиме мабуть до найбільш кошмарних спогадів з усіх наших мандрівок!

Та нічого не едіш: їздити мусимо раз-у-раз, а при тутешніх просторах кожна наша подо-

3 відчитової салі.

Академічні Вечори Богословського Наукового Товариства у Львові: о. д-р М. Конрад: Приватна власність.

Справа поділу між приватної власності — це головна точка суспільного питання. Лібералізм, спираючись на римське право, приймає засаду нічим необмеженої приватної власності, права власності і надбавлення. Лібералізм створив капіталізм. Як реакція повстали різні соціалістичні напрями, які домагаються знесити приватної власності.

Християнський соціалізм займає посереднє місце між соціалізмом і тоталізмом, бажано, чи зберігти приватну власність, обмежує її для добра загалу. Тоталізм в Італії та Німеччині занадто обмежує приватну власність.

Суспільно-господарський устрій, оснований на приватній власності, є виплином природного закону. Занадто велика свобода чи обмеження власності. Є три теорії про повстання приватної власності: 1) державна влада встановила позитивні закони, якими признала прив. власність; 2) суспільний договір, порозуміння; 3) еволюція — розвиток форм людського співжиття. Щодо першої теорії, то людина і приватна власність старші від держави; давніше люди займали простори без договорів, бо вони були мисливі; ані в первісних часах була прив. власність, тому еволюція тут годі пояснювати. Тільки теорія природного закону відповідає католицькому світоглядові, бо це провадило Теодора. Сама й десята заповідь Божя, Христос і свідчення за прив. власність.

Папа Лев XIII в енцикліці „Рерум новарум“ заснував докази на коментарі прив. власності. Колективізм викликає море несправедливості та крові. Помірковане обмеження прив. власності коментарем з огляду на добро загалу. Висновок о. прелегант підкреслює коментарем парцелізації великих земель між селяни.

В цьому рефераті, що заснував справу прив. власності з катол. становища, помітно зовсім, як виглядала ця справа на Україні від найдавніших часів аж досі.

ІНЖ. О. ЗИБЕНКО: Стан і потреби молочно-молочарського миду кооперації.

В Т-ві Українських Кооператорів у Львові відбувся 2. ч. м. черговий з'їзд п. н. „Стан і потреби молочно-молочарського миду кооперації“. Референт инж. О. Зибенко перейшов коротко етапи розвитку українського кооперативного молочно-молочарства від самого його початку аж до 1936. р. включно. При тім подав для порівняння також деякі дані про неукраїнські молочно-молочарські кооперативи, що існують на терені трьох полуднево-східних воєводств.

У дискусії, яка відбулася по рефераті, сен. О. Луцький подав для інформації деякі дані про стан молочно-молочарських кооперативів, об'єднаних в Со-

юзі німецьких кооперативів у Грудзюнаві. Висновок Ю. Павлюковський представив господарське підложжя, на якому повстала й успішно, хоч при нападках великих зусиль та без ніякої зовнішньої допомоги, працює наше молочно-молочарство.

Черговий з'їзд п. н. „Стан і потреби молочно-молочарської кооперації“ відбудеться в суботу 5. березня в год. 18. у Домі Української Кооперативної при вул. Технічній 1.

Подяка.

Рада Карпатського Лещетарського Клубу складає щирі подяки ф-ції „Альбо“, Видавничій Спілці „Діло“, Краєвому Молодочарському Союзові „Маслосоюз“, Матірному Т-ву „Просвіта“, п. дир. Володимирові Панькову та Союзів Кооперативних Союзів „Центросоюз“ за уфундування нагород на лещетарський змагання для зближення 70-літнього ювілею Т-ва „Просвіта“ в дні 26. і 27. лютого ц. р.

За Радю:

В Паньків,
голова.

О. Кюфас,
секретар.

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІТЬ ЗБУДУВАТИ ДОМІВКУ ДЛЯ ОСВІТНО-ГОСПОДАРСЬКИХ УСТАНОВ У СЕЛІ ВІЛЬШАНКА МАЛА!

Село Вільшанка Мала, пов. Золочів, є вбоге та змагає до кращої долі через освіту та кооперацію. Не має воно своєї домівки, де могли би поміститися всі установи. Самі селяни з літньої малої скількості населення не можуть спромогтися на це велике для них діло. Вони є меншістю серед сусілів. Положення просто безвихідне, бо власні сили заслабі. Просимо дуже допомогти нам у будові власної домівки, хочби невеликими жертвами. Двічі дає, хто скоро дає! Нам дорога кожна українська душа. Ласкаві жертви просимо пересилати на адресу: о. Володимир Сисун, парох, Сквили, п. Краєве к. Львова.

Просимо дуже всю пресу в краю і за кордоном передрукувати наш поклик.

І СПРАВІ ПАЛОМНИЦТВА ДО БУДАПЕШТУ.

В справі паломництва на Міжнародний Ехаристійний Конгрес у Будапешті ще додатково подаємо до відома:

1) З огляду на технічний провід світової організації подорожі Wagon — Lits // Cook перший комунікат Марійського Товариства Молоді з 17. лютого ануємо. Зате важний є другий комунікат з 1. березня ц. р.

2) З причин від нас незалежних кошти подорожі підвищено на 7 зол. більше від цін, оголошених у другому комунікаті. Отже тепер ішла І. класи (з пошвом удержанням) 122 зол., ціна II. класи (сам переїзд без удержання) 45 зол. Управа Марійського Т-ва Молоді.

Чи хтось крім американців вигадав би таке?! Всередині бачимо все так, як воно виглядало в цих історичних дніх. Усі крісла стоять в тому самому порядку, як на них сиділи тоді посли — і крісло Вашингтона, його одяг і т. і. Тільки замість живих людей — їхні портрети. При виході книга: коханий, хто тут був, залишає у ній своє прізвище на пам'ятку. Робимо й ми це — та виписуємо по українськи. Може колись хтось із наших знайомих знайде там колись ці підписи.

Показують нам у Філадельфії, чи пак кільківають кілометрів за нею, ще одне історичне місце: місце виграної битви Вашингтона з англійцями, здається в 1777-ім р., т. зв. „Валлі-Форд“. І тут ще все „по старому“, тільки льотці на „парашути“ авт нові і написи і стрілки, куди їм їхати.

Напричуд гарна найближча околиця величезного Музею Мистецтв. Він побудований високо, на вершці численних широчезних сходів, які туди ведуть. Зверху чудова панорама Філадельфійських хмародерів. Десять віддалі — парк. Звертає нашу увагу жась будівля в сусідстві: щось східного, може мавританський музей? Підходимо, чи пак під'їждимо ближче: ні, це тільки аскураційне товариство!

На вулицях Філадельфії повно написів поперек вулиць, спрямованих до автомобілістів. „Минулого тижня згинуло через неухату стільки то автомобілістів. Чи хочеш бути одним із них у найближчому тижні?!“ Або: „Коли хочеш згинути, можеш це зробити у простіший і дешевший спосіб, як їдучи авт!“

КУПУЙТЕ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА „ДІЛО“!

СОЙМ УХВАЛИВ ЗАКОН ПРО ДОПОМІЧНУ ВІЙСКОВУ СЛУЖБУ ЖІНОК.

Сойм прийняв без дискусії у другому і третьому читанні проект закону про загальний обов'язок військової служби. Цей закон поширює обов'язок військової служби на всіх громадян у той спосіб, що вводить допоміжну заступну службу і притягає до допоміжної служби жінок. Ця допоміжна служба жінок добровільна, але жінки, які склали заяву і пройшли військовий випік, мусять виконати цей обов'язок так само, як чоловіки.

НОВИНКИ.

— Конфіскація „Діла“. Вчорашнє „Діло“ (ч. 46) підлягло конфіскації за частину промови М. Ратая на конгресі людства у Кракові.

— Опічелі салати, крем і соки. Черговий показ куховарського курсу „Нової Хати“ відбувся сьогодні, 4. березня ц. р. Рішок ч. 39. Початок в 6-й год. Членами і гостями ради.

— Звірята і природа в мистецтві. Заходивши охоронні звірята у Львові відкриють 6. ч. м. у промисловому музею при вул. Гетьманській ч. 20 виставу „Звірята і природа в мистецтві“.

— Країна чару. Етнографічна вистава Полісся що її улаштує управа музею Н. Т. Ш. і Т-ва Прихильників Н. Т. Ш., викликала велике зацікавлення між українським громадянством. На виставі будуть всі збірки з музеїв від прилеглих людей про Полісся, де зберігається архівна урніська народна культура. Вистава триватиме майже півтора місяця. Присутні матимуть змогу почути на спеціальних вечорах, присвячених Поліссю, реферати про духову і матеріальну культуру українського населення Полісся, його незабуту душу і про таємний чар поліський природи. Початок вистави вже 6. березня ц. р.

— Дискусія сходови. Львівська філія Т-ва Прихильників Астрономії повідомляє, що в суботу 6. ч. р. в год. 18-й вечором відбудеться салі Геологічного Інституту при вул. Дрогобицькій 8 дискусія сходови, на яких Марія Войтович, професор корпусу наметів виголосить відгук на: „В сні роковини першої паризької, Втретинний. Гостям ради.“

— Українка. Місячник „Слов'янська Память“ у числі за лютий ц. р. містить статтю В. Іваниця п. н. „Нісля з'їзду українців у Польщу“, у якій мова про січний зїзд УНДО.

— Припинили двотижневик „Народна Сила“ на місяць. Краєвий уряд на Закарпатті припинив видавання органу українських націоналістів „Народна Сила“ на цілий місяць. Це рішення попередило ціла низка конфіскацій і утримань. Одночасно влада припинила теж на один день видавання феніківського органу „На Путь“.

— Краєва хроніка. В Яремчому селу влітку Ольга Ромашанок з іншими дітьми забавля савки зішли до глибокого в Яремчому Прута і неспасливо О. Ромашанок робила собі голову. На місце випадку виїхав окружницька комісія. — Іван Ференц, таргачівський бітник у Затарчинці пов. Лісько, потім на чужині машини і згинув серед страшних мук. — Поліція арештувала в Босму пов. Сміх 25-літнього М. Каршені за вбивство поліція В. Сіпача. Арештованого відвели до арешту в Сміх.

— Грабункивий напад на поштовий міст. Чотирьох бандитів напало на Шляху на поштовий міст, який під охороною салі і ревозна поштової пошти і касету з грошима. Бандити зрадили тяжко пошкоджені у проті забрали касету з грошима і відстрілюючи кили до ліса. За бандитами узялися охорони. Стан раненого дуже тяжкий.

— 800 кін у Польщі. В селі Варшаві салі припадає на 18.000 населення, в Польщі салі кині пересячно на 42.500 мешканців; у салі воєводствах на 82.000 мешканців. Зложа 38 кін є 47 мандрівних кін і 38 візків. У Німеччині 5.500 кін, в Англії і Франції по 5.000, в Словаччині 1.500 кін.

— Стріляв Учителя в кураторії. Минулого тижня прийшов до кураторії в Познані 25-літній учитель Леон Навроцький і віддав кілька револьверних стрілів до ради. Міжінківського, першого референта кураторії. Всі кулі експлуатувалися і ради. Міжінківський зійшов без рани і стріли і ради. Міжінківський зійшов без рани і стріли, що Навроцького недовго зредував і стріляв до персонального референта поштових заперестувати проти безправного хотіння з посади. Кураторія залежала, що Навроцький був нервово хорий і тому хотів зійти з посади.

— Трибунал засідає в Львові. Перед судом присяжних у Львові стоїть

рох це боляй один день. За кожним разом згадуємо добрим словом цих інженерів, механіків чи директорів заводів, які дали можливість європейським міжнародним експресам зупинитися на станціях і заводити їх у рух так, що цього й не помічаєте. Що вам із славних американської техніки, коли на голови пасажирів сплиється при кожній нагоді підчас подорожі — гора заліза!...

У дитрофському музеї стоїть дімок когось Філадельфійського громадянина з 18-го століття, переселений із Філадельфії до цього музею як зразок стилевого американського дому в тих часах, стилевого зверху і асередини.

Не знаємо, як тепер ці доми умебльовані, — але напевно не так, як тоді. У Філадельфії бачимо безліч таких самих стилевих, старих американських домів. Вони одноповерхові, з дерева, з гарною архітектурою дверей та рівенько вичелених вікон. Зрештою нічого замітного.

В такому самому домі незаметно „американському“ стилі 18-го століття побудовані доми, які є найбільшою пам'яткою не тільки Філадельфії, але Сполучених Держав взагалі. Це „Інтендантс-“ і „Конвеншенс-Гол“, один побіч другого. Тут у 18-ім стол. відбулися перші конституційні збори американських стейтів, проголошення незалежності і підписання конституції.

Заси входимо до цих домів, звертають нам увагу на... ліхтарні довкола. Показується, що довкола цілого того комплексу домів поставлено оригінальні ліхтарні в часах тих історичних подій — свічки ліхтарів, свічки стейтів підписали тоді конституцію...

Дорош і Іван Гебус, яких прокуратор притягнув до відповідальності за грабінницький напад на д-м Г. Брака у Нових Гринківцях. Грабінники нічого не забрали, бо старий жид мав лиш 15 сот. і його лише побили. У судстві підсудні призналися до вчинку, але на розправі заперечили свою вину. Присяжні заперечили вину підсудних. Трибунал рішення присяжних скасував. Тому підсудні залишаться у в'язниці і стануть перед новою лавою присяжних.

— Димісія генерала єзуїтів — кс. Ледоховського. Віденський часопис „Кірхенцайтунг“ пише, що в Римі уступив зі свого становища генерал єзуїтів — поляк кс. В. Ледоховський — нібито з огляду на лихий стан здоров'я. Димісія кс. Ледоховського виникла у католицьких колах численні коментарі. Пригадують, що до тепер не було випадку, щоб генерал єзуїтів уступив зі свого становища загалом, а тимбільше з огляду на лихий стан здоров'я. Кс. Ледоховський уступив саме напередодні канонізації єзуїта Боболі, що й підготував. Становище генерала в чині Єзуїтів займав кс. Ледоховський 24 роки. Звичайно вибраний генерал єзуїтів (або „чорний папа“), займає це становище до смерті.

— Летунська катастрофа. На трасі Сан Франціско-Абухерк пропав пасажирський літак з 6-а пасажирами і трьома членами залоги. Військові літаки, які шукали за літаком, мусили перервати лет з приводу густої мряки. Здогадуються, що літак загинув недалеко Фресно. Розшуки за літаком вестимуть далі, як лише настануть кращі атмосферичні умовини.

— Шлюб доньки Мекдональда. Донька покійного англійського прем'єра Рамсея Мекдональда вийшла несподівано заміж за малярського майстра Нормана Діджлея. Шлюб відбувся в гурті найближчих, бо жалоба ще не скінчилася.

— При кожній нагоді співатимуть румунський гимн. Румунська влада видала розпорядок, щоб усі відчити і сходини кінчилися відспіванням румунського гимну — подібно, як дотепер співали на всіх театральних виставах.

— Голівуд під водою. Від 4-ох днів падають у Злучених Державах зливі дощі. Виливи рік у полудневі Каліфорнії такі великі, яких не пам'ятають від 400 років. Більша частина Голівуду під водою. Великі частини краю позбавлені комунікації. Положення дуже грізне ще й тому, що метеорологічні станції передбачують нагальні зливи дощі і буревії. В Санто Сузання два поїзди заблоковані, в Індії стоїть поїзд із 250 пасажирами. Повінь поширюється у північній і північно-західній напрямі від Лос Анджелесс. Червоний Хрест розвинув допомогую міцію.

— Учителям не вільно шмикуватись ні курити папіросок. Румунське міністерство освіти

видало кілька розпорядків, між іншим зі строго заборону учителям народних і середніх шкіл шмикуватись, курити і ходити в сукачках, що можуть викликати агітення. Крім того міністерство освіти заборонило шкільній молоді до 16 років ходити до кін і на совганку у будні дні. Молодь може ходити до кін і на совганку лише в неділю і в свято з б'ятами.

— Ватага бандитів знищила село. Провідник бандитів Ель Талларін, який тероризував перед кількома роками степи Мозельос і Пуебллі, напав минулого вівторка на село Кватілла у степі Пуебллі, ограбив його, повівши управителя школи і чотирьох членів громадської управи, підпалив школу і кілька інших будинків та втік без сліду.

— Розвиток радіостанцій в Америці. Злучені Держави розбудували минулого року сітку своїх радіостанцій. В 1937 р. вибудували 41 нових радіостанцій. Тому число станцій збільшилося на 143.

— Найелегантніша дама світа. Жюрі, зложене з представничок найвибагливіших салонів Моді, признало вдарує княжну Віндсору найелегантнішою дамою світа, друге місце заняла княжна Кенту, третє дружина Агі Хана.

— Країна чорних бузків. Згідно з обчисленнями досвідної орнітологічної станції в Росітен у Сх. Пруссії живе коло 200 пар чорних бузків. Вони є під спеціальною охороною закону.

— Осьме чудо світа. Недалеко містечка Карльсбад у степі Нью Мексіко відомий геолог Д-р Барнет відкрив велитенські підземні печери. Представникам преси заявив, що відкриті печери перевищують все, що досі люди знали в цій ділянці. Відкривець перейшов з двома товаришами п'ять кілометрів і вернувся шойно тоді, коли зайшов на захрут, бо боявся, що заблукає. Печера є широка понад 200 метрів; її висоти не можна було доглядати навіть при допомозі світла сильних електричних ліхтарок. Середина печери ціла з вапняка, покрита сталактитами і сталагмітами, що доходять понад 30 метрів. Вапняк є свіжобілий, без ніяких темних жил. Д-р Барнет каже, що печера зробила та нім вражіння восьмого чуда світа та є найбільшою на світі.

— Новина для смаку. Надорослі і легкі до прилаження страви можуть бути дуже смачні, що доводить гакій перепис на митній вказівці, які смаком нагадують найкращі пудинги з м'яса: Додатки на 4 тарелі вапи: 1 яйце, 1 м'яса шматочок, 1 петрушка, 1 ложка масла, пушка перцю, пів к'юти буліонної KNORR, 3-4 ложки отолові в'ялених пластів KNORR (2 місткі буліонної KNORR розпустити в 3/4 літр. води і в цій зарити класички). Дрібно поварити пудинг і петрушку дусити на маслі. Розтерти в мисочі яйце, додати решту додатків (пласти поварити), змішати все і

можливо уформувати малі класички, потім винести до вареного буліону. За смаку смакувати класички можуть наварку, а це означає, що вони вже зварені.

3 кіна.

КІНО ЕВРОПА: „Я ВИНОВАТА“.

Французька фільма з Давіелем Даріє на підставі повісті відомого франц. комедієписця Пера Воульфа. Молода студентка правничого факультету в Парижі тратить свою бабусю, яка була останнім членом її роду та єдиною опікункою. Залишаючись без засобів до життя, вона пробує найти працю, але або несподіванно до рижних посад, або приходить запізно, або моголаб дістати місце з огляду на свою молодість і красу. Навіть її товариш з університету, що у скрутий хвилині веде її на вечерю та забаву, хотів би використати її приваби, чи може взажє її за особу легкої поведінки, розчаровує її. Дівчина доведена до краю і виголоділа рішастися піти за радою однієї своєї приятельки, щоб представитися одному багатому панові як його донька і донька його давньої знайомої, що починила самогубством. Цей багатий учений вірить оповіданням бідної гарної дівчини і приймає її до себе на виховання. Вся фільма повна драматичних моментів, дуже добре психологічно переведена, цікава, непересічна.

† Посмертні і згадки.

Ілля Савчак, висулжений управитель школи в Пристані, жовківського повіту, помер 26 лютого ц. р. в Жовкві. Похорон провадив о. памбеллі Погорельський в асисті оо. Василія. Покійний вийшов з народу, пішов йому на службу і виповнив своє завдання по громадянськи. В Пристані працював 35 літ і був ініціатором та основником усіх місцевих економічних установ. Осіпши в Жовкві як смерит, брав участь у житті повіт. установ. Був скромний та ошадний і в цих прикметах виховував своїх учнів на активних громадян. Учні Покійного, батьки разом з синами, прибули громадяни з вінками від усіх установ у Пристані на похорон і на своїх раменах віднесли свого вчителю на місце вічного спокою. Покійний був здійснюваним членом Т-ва ВПУВ, активним членом повітових та краєвих установ. У ділянці садівництва поклав великі заслуги: ошочеві дерева — то живі свідки його економічної праці. Над могилою попрощав Покійного М. Сухий від учин. організації та від повіт. установ, а від учнів та установ у Пристані його учень, вже господар. В. П. П.

Ділом ушануйте пам'ять тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у рад новий.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Театри.

Великий Театр:
П'ятниця 4. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож“.

Театр Рівнодержностей:
П'ятниця 4. III. год. 7.30 „Дімок в карт“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДРОГОВИЧ:
4. III. Орфей.
5. III. П'ят. зурателем.
6. III. Лісова пісня.
7. Дроговичі і з повіту їде театр до Гурка, Скольного, Волекова, Домини, Калюша і Станіславова.

Український Народний Театр ім. М. Галовського.

КОДОРІВ:
4. III. Гетьман Полуботок.
5. III. Подвійний мотт.
6. III. Мазепа.
Театр готує до вистави оперу Лисенка „Голова“.

КІНА.

АКАДІЯ: „Буреві“ екзот. фільма.
АТЛАНТИК: „Царський кур'єр“ на ошочеві Жиль Верна.
БАЛТИК: „Благословенна немка“.
ВАНДА: „Останні дні Помпеї“, „Ватиканський вогонь“.
ГРАЖІНА: „Фрейліхін Доктор“; „Я була шлюбом“.
ЕВРОПА: „Я винувата“.
КАСІНО: „Восточний метеорит“ (Дж. Меллоуелл).
КОПЕРНИК: „Останні дні засуджені“.

МАРУСЕНЬКА: „Бес свідків“; „Заїри дикою Заходо“.

МЕТРО: „Гіттайська трийка“.
МІРАЖ: „Невдачлив“ (Ал. Дампа).
МУЗА: „Пропавший ома“; „Кінець паві Чеді“.

НАКО: „Проважена“, „Ординат Мико-ропський“.

ПАЛІО: „Обожана“ з Мартою Жері.
РАЯ: „Шлях до Рю“.

РІАЛІТО: „Дівчина з Парижа“.
ОВІТ: „Аллагіс город“, „Лет ошадю-гів“.

ОТІЛЕВЕ: „Лоторія однієї ночі“ і реж. ТОН: „Останній поїзд до зруйновано-го міста“ і „Гра життя“.

УТІХА: „Ажтло подимайтер“ і реж. ХІМЕРА: „Шерлок Гольмо“ і Д-р Ватсон“.

ФОТОПЛАСТИНОК:
(на Марієвська 5).
„Острія Ява“.

ФОТОПЛАСТИНОК „Салтсайд“ (Пасам Гласманя ч. 7):
„Швайцарія“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 4. березня 1938.

6.15—8.00 Релігійні ауд.: 11.15 Для шкіл: Співальні пісеньки; 11.40 Гроє Карло Цесі. Форт. пл.; 12.03 Полудн. ауд.: 12.45 Сусп. гутірка; 13.50 Фр. Край-авд.; 14.00 Концерт у анк. дуеті орк.; 14.25 Логка музика з пл.; 14.55 Висока; 15.00 „Львівська оповідання“ Фр. Яворського. Музика з пл.; 15.20 Віснучі вістни з міста та провінції; 15.30 Голл. вістни; 15.45 „П'ять горобин в одній сиринці“ опов. для дітей; 16.00 Гутірка з хоміком; 16.15

Розр. концерт у анк. орк.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Уршудуши на Полісся; 17.15 Пісеньки анкер. тремли, солово-муз. ауд.; 17.50 Огляд мідань; 18.00 Співальні комунікат. спорт. вістни; 18.10 Програма на завтра; 18.15 Дамі-анга, п. сні, хор; 18.40 Мадимаменти з передучора; 18.55 Спорт. вістни; 19.00 „Те-атрум санкті Каларі“ ауд.; 19.30 Ш-атрум в супр. форт.; 20.00 Самф. кон-церт. орк., солісти, сінг. серинка; у пе-рераї коло год. 21.00 Веч. дошнн. акту-альна гутірка; 22.50 Ост. вістни; 23.00—23.30 При мотт фортініні.

Субота, 5. березня 1938.

6.15—8.00 Релігійні ауд.: 11.15 Для шкіл: Співальні пісеньки; 11.40 Гроє Карло Цесі. Форт. пл.; 12.03 Полудн. ауд.: 12.45 Концерт балетів; 13.50 Телл-сарин-ка; 14.00 Голл. балет; 14.45 Театр Уши-дні дітей: „Камла про см круїні“ з муз. пл.; 16.15 Е. С. Голлман: „Дівчина у ві-ді“ анк. Фільма Мушарт-Мас сопр. у супр. орк.; 16.50 18.35 19.50 Актуальна гутірка; 17.50 Наппа програма; 18.00 18.50 Спорт. вістни; 18.10 Нар. вістн. хор; 18.35 Програма на завтра; 19.00 „Оуд над Вехетом“ ауд. для дітей на осн. Ко-пюніційної „Круїні“ з муз. пл.; 20.00 Розр. концерт. орк., малядоли. хор; 21.45 „В коалісе“, Раприн; 22.00 Концерт орк.; 22.50 Ост. вістни; 23.00—23.30 По-пулярна музика з пл.

Неділя, 6. березня 1938.

8.00 Сигнал шоу; 8.15 Для сел: Хл. Галетта Музика з пл.; Що чути 8.30 Хл. серинка; 8.40 Росні: „Облога Корниту“ пл.; 8.50 Які телата вибрати на пласкини, пласки богослуження коло год. 10.30 Сутін з пл.; 11.25 Салветтинн і пісні; 12.03 Самф. пошолон; 13.00 Ост.

театр. прем'єри; 13.10 Для пошолн, фраг-мент із пов. А. Мілера; 13.30 Музика. хор. орк., сопран; 14.45 Для сел: 15.00 Програма пісеньки. Континентальна на ін-гуртній Голл. Раді; 15.30 Музика з пл.; 15.40 Для дітей: Подорож слівками з ме-теліка дитячої с-ти. Музика з пл.; 16.00 Пісні пісеньки; 16.40 Анніна та життя; 17.00 Співальні концерт із Австралії: самф. орк., хор, солісти; 17.30 Півноч-рок про мікрофоні, орк., сол., гармоніка; 19.35 Пан Оуфрід робить хрестини; 20.00 „Джон-коман“ розр. концерт; 20.35 Спорт; 22.00 Найгарніші пісні Мовошма, сінг. музика; 22.30 Спр. реєстрал Роб. Сотенса в супр. форт.; 22.50 Репортаж зі віду поліції у Берліні, Останні віст-ни; 23.00—23.30 Там. музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 4. березня 1938.
БЕРЛІН 19.10 Фільмові мелодії; 22.30 Розр. концерт; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Цит. музика; 19.30 20.00 21.00 22.00 Опе-ра; ВІДЕНЬ 15.15 Ошнкта на ампіет і форт. ф-моль Корнганта, 17.00 Для ді-тей; 17.45 Велл. 19.35 20.00 21.00 22.00 „Страсти на осн. св. Матей“ ораторія Бата сопр., альти. хор, самф. орк.; ДАВНІЛІНДЕНВЕНДЕР 15.15 Діточі ш-опі; 20.10 Діточі орк.; 21.00 „Поможи, роб-бли варієт“ нем. Гер. Герердін; БО-ШІНЦ 14.00 18.45 Вістни; 18.00 Ост. му-зика з пл.; Відчиті; МІЛАН 16.00 Кон-церт із Авал. св. Сесалі, сопран. форт.; 21.00 22.00 23.00 Самф. концерт; ПРАГА 14.00 Шумалові твори; 16.35 Форт. тріо Осетани; 19.30 20.00 21.00 „Христ. Ко-лод“ оп. Мільола; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика; 21.15 Пісні; 21.30 22.00 23.00 Театр Уши; „Дамка Корсифіада“; РІМ 21.00 22.00 Оперетка.

